پژوهنده (مجله پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی)
سال بیست و یکم، شماره ۴، پی‌درپی ۱۱۲، صفحات ۱۹۲ تا ۱۹۸
مهر و آبان ۱۳۹۵

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۵/۷/۱۳
تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۵/۱۱/۲۱

همبستگی حمایت اجتماعی ادراک شده، تعلق‌پذیری خنثی و احساس بار بودن با خودکشی در دانشجویان دانشگاه محقق اردبیلی

*سجاد رشید[۱]، دکتر احمدرضا کیانی[*۲]، دکتر کاظم خرمدل[۳]، بهجت محمدنژادی[۴]، بهناز عبدالهی[۵]، فرنوش مکارمی مقدم[۶]*

۱. دانشجوی کارشناسی روانشناسی بالینی، گروه روانشناسی دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران
۲. استادیار گروه علوم تربیتی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران
۳. دکترای تخصصی روانشناسی، گروه روانشناسی، موسسه آموزش عالی غیرانتفاعی غیردولتی فاطمیه(س) شیراز
۴. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، علوم و تحقیقات تهران (واحد آذربایجان غربی)
۵. دانشجوی کارشناسی روانشناسی، گروه روانشناسی دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران
۶. دانشجوی کارشناسی روانشناسی، گروه روانشناسی، موسسه آموزش عالی غیرانتفاعی غیردولتی فاطمیه(س) شیراز

چکیده

سابقه و هدف: هدف پژوهش حاضر تعیین همبستگی حمایت اجتماعی ادارک شده، تعلق‌پذیری خنثی و احساس بار بودن با افکار و رفتارهای خودکشی در دانشجویان می‌باشد.

مواد و روش‌ها: روش پژوهش حاضر از نوع توصیفی همبستگی بود. نمونه‌ها شامل ۲۹۵ دانشجوی در حال تحصیل در دانشگاه محقق اردبیلی بودند که به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شده بودند. شرکت‌کنندگان پرسشنامه‌ی نیازهای بین فردی، حمایت اجتماعی ادارک شده و مقیاس تجدید نظر شده‌ی رفتارهای خودکشی را تکمیل کردند. داده‌های پژوهش توسط شاخص‌های آمار توصیفی، تحلیل همبستگی پیرسون، ضریب تفکیکی، رگرسیون چند متغیره و با استفاده از نرم افزار SPSS تحلیل شدند.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش حاضر حاکی از ارتباط سازه‌های نیازهای بین فردی، به ویژه عامل ادارک بار بودن با افکار و رفتارهای خودکشی در دانشجویان است. همچنین بین مؤلفه‌ی حمایت اجتماعی ادارک شده، به ویژه حمایت اجتماعی ادارک شده از سوی خانواده و دوستان با افکار و رفتارهای خودکشی و همچنین تعلق‌پذیری خنثی و ادارک بار بودن همبستگی معنی‌داری وجود دارد؛ ولی با این حال، با کنترل نیازهای بین‌فردی از طریق همبستگی تفکیکی، همبستگی حمایت اجتماعی ادارک شده و رفتارهای خودکشی از بین می‌رود که حاکی از شباهت دو سازه‌ی نیازهای بین‌فردی و حمایت اجتماعی ادارک شده می‌باشد. با این حال، حتی با کنترل حمایت اجتماعی ادارک شده، باز هم همبستگی نیازهای بین فردی و رفتارهای خودکشی، معنی‌دار بود که از این بین نیز عامل ادارک بار بودن به طور معنی‌داری توانایی تبیین بهتری را در قیاس با تعلق‌پذیری خنثی داشت، هر چند که تعلق‌پذیری خنثی به طور معنی‌دار هر چند ناچیزی قادر به پیش‌بینی رفتارهای خودکشی بود.

نتیجه‌گیری: نظریه بین‌فردی-روان‌شناختی خودکشی تا حدود متوسطی قادر به پیش‌بینی و تبین افکار و اعمال خودکشی است.

واژگان کلیدی: خودکشی، حمایت اجتماعی ادارک شده، تعلق‌پذیری خنثی، ادارک بار بودن، نظریه بین فردی روانشناختی

لطفاً به این مقاله به صورت زیر استناد نمایید:

Rashid S, Kiani A, Khorramdel K, Mohammadnezhady B, Abdollahy B, Makari F. The relationship between perceived social support, perceived burdensomeness and thwarted belongingness with suicidal behavior in college students (the interpersonal-psychological theory for suicide). Pejouhandeh 2016;21(4): 192-198.

مقدمه

خودکشی را رفتاری عامدانه و از روی قصد برای خاتمه دادن به زندگی خود تعریف کرده‌اند (۱). علاوه بر خودکشی تکمیل شده (completed suicides)، سه نوع دیگر از رفتارها و افکار خودکشی که حایز اهمیت هستند عبارتند از: ۱- افکار خودکشی (suicidal ideation) ۲- برنامه‌ی خودکشی (suicidal plans) و ۳- تلاش برای خودکشی (suicidal attempts) (۲،۱). مجموعه‌ای از شواهد حاکی از آن است که این سه نوع رفتار و افکار خودکشی

*نویسنده مسؤول مکاتبات: دکتر احمدرضا کیانی؛ استادیار گروه علوم تربیتی، دانشگاه محقق اردبیلی؛ پست الکترونیک: ahmadreza_kiani@yahoo.com

[Downloaded from pajoohande.sbmu.ac.ir on 2026-11-08]

غیرمهلک (Nonfatal suicidal behaviors)، مهم‌ترین پیش‌بینی‌کننده‌های رفتار خودکشی متعاقب در افراد هستند (۴،۳). ریسک فاکتورهای مختلفی از جمله اختلال افسردگی اساسی (۵،۳)، پیشینه‌ی خانوادگی (۶) پیشینه‌ی خودکشی فردی (۷)، ناامیدی (۸)، عوامل زیست عصبی (سطح پایین سروتونین) (۹) و زندگی پراسترس (۱۰) در بروز این رفتارها و افکار نقشی اساسی دارند. علاوه بر این، در بین دانشجویان، سوء مصرف مواد، الکل و دخانیات (۱۱)، حوادث ناگوار زندگی، ناامیدی (۱۲)، رفتارهای پرخطر (۱۳)، حمایت اجتماعی کم و بی‌نظمی عاطفی (۱۴) با افکار خودکشی در ارتباط است.

برآورد شده است که خودکشی دومین عامل مرگ و میر در بین سنین ۱۵ تا ۲۹ است، به نحوی که گزارش شده است که سالیانه ۱۱۰۰ دانشجو در ایالات متحده دست به خودکشی می‌زنند (۱۵،۱۴،۷). در عین حال برآورد شده است که ۱۲٪ از دانشجویان در طول سال قبل خود به طور جدی در مورد خودکشی فکر کرده‌اند و تنها تعداد معدودی از آنها تقریباً ۱۰ ٪ خودکشی کرده‌اند (۱۷،۱۶). با این حال، مطالعات آزمایشی و نظام‌مند بسیار کمی در مورد خودکشی صورت گرفته است که یکی از دلایل آن نبود مدل ساختارمندی برای توضیح این رفتار بوده است (۱۸). از این رو، برای پر کردن این خلأ توماس جونیر (۲۰۰۵) نظریه‌ی روابط بین‌فردی- روانشناختی (the Interpersonal Psychological Theory- IPTS) را ارایه کرده است. در نظریه‌ی بین‌فردی- روانشناختی خودکشی، ابتدا تمایل به خودکشی در افراد از طریق دو ریسک فاکتور شامل: ۱- تعلق‌پذیری خنثی (thwarted belongingness، که شامل: ۱- تنهایی و ۲- نبود مراقب دوسویه[absence of reciprocal care]) و ۲- ادراک بار بودن (perceived burdensomeness، که شامل: ۱- تنفر از خود [self-hate] و ۲-احساس مسؤولیت [feelings of liability]) به وجود می‌آید. سپس این دو سازه که منجر به بوجود آمدن تمایل منفعل به خودکشی شده است در حضور عامل ناامیدی (hopelessness) (برای مثال این وضع تغییری نخواهد کرد ["this will never change"]) از حالت افکار منفعل خودکشی (passive suicidal ideation) به حالت تمایل فعال برای خودکشی (active suicidal desire) تبدیل می‌شوند. اما هنوز این تمایل فعال برای خودکشی برای قصد خودکشی (suicidal intent) کافی نیست، بلکه فرد باید دارای سازه (construct) دیگری تحت عنوان توانایی اکتساب‌شده برای خودکشی (acquired capability for suicide) باشد که به معنی توانایی فرد در غلبه بر حس ذاتی زنده ماندن (inherent drive for self-preservation) و انجام رفتارهای خودآسیب‌رسان با قصد مرگ است (۲۰،۱۹،۱۸،۱۵). Ma و همکاران گزارش کرده‌اند که از ۱۲ مطالعه‌ی صورت گرفته در زمینه‌ی همبستگی بین تعلق‌پذیری خنثی و ادراک بار بودن با افکار خودکشی، ۸ مطالعه رابطه‌ی معنی‌دار و ۴ مطالعه همبستگی غیرمعنی‌دار یافته‌اند که از بین این چهار مطالعه، تنها دو مطالعه دارای حجم نمونه‌ی مؤثر بوده‌اند. همین‌طور آنها گزارش کرده‌اند که از بین ۲۱ مطالعه‌ی صورت گرفته در همبستگی توانایی اکتساب شده برای خودکشی و افکار خودکشی، ۱۲ مطالعه معنی‌دار و ۹ مطالعه غیرمعنی‌دار بوده است. با این حال، مجموعه شواهد موجود حاکی از پشتیبانی تجربی برای این نظریه است، اما برای پر کردن خلأهای موجود، وجود مطالعات بیشتر ضروری است. حمایت اجتماعی نیز نوعی ادراک فردی از حمایت عمومی به‌خصوص از جانب افراد موجود در شبکه‌ی اجتماعی ماست (۲۱). جمع‌بندی نتایج موجود در بین دانشجویان (۲۲-۲۷) حاکی از تأثیرگذاری بیشتر ادارک بار بودن با افکار و میل خودکشی در بین دانشجویان است. یکی از اجزای تشکیل‌دهنده‌ی سازه‌ی تعلق‌پذیری خنثی، احساس تنهایی است که همبستگی معنی‌داری با افکار خودکشی دارد (۲۸). از سوی دیگر، میزان حمایت اجتماعی ادارک شده در دانشجویان، نقش مهمی در میزان بروز افکار و رفتارهای خودکشی دارد (۲۹). از این رو در این مطالعه به بررسی همبستگی تنهایی، حمایت اجتماعی ادراک شده، تعلق‌پذیری خنثی و احساس بار بودن با خودکشی در دانشجویان پرداخته‌ایم.

مواد و روش‌ها

این مطالعه توصیفی- همبستگی در دانشگاه محقق اردبیلی با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس روی ۲۹۵ دانشجو صورت گرفته است. دلیل انتخاب این تعداد نمونه آن بود که اصولاً توصیه می‌شود که در پژوهش‌های همبستگی به ازای هر متغیر و مؤلفه، حداقل ۳۰ نفر به عنوان نمونه در نظر گرفته شوند (۳۰). با توجه به این مطلب و با در نظر گرفتن این‌که پرسشنامه‌ی خودکشی مورد استفاده در این پژوهش که معتبرترین پرسشنامه‌ی سنجش خودکشی در جهان است، برای اولین بار در ایران اجرا می‌شد، به منظور به دست آوردن ویژگی‌های روان‌سنجی این پرسشنامه و افزایش تعمیم‌پذیری یافته‌های پژوهش، حجم نمونه این تعداد در نظر گرفته شد. از شرکت‌کنندگان خواسته شد که در صورت رضایت،

[Downloaded from pajoohande.sbmu.ac.ir on 2026-11-08]

پرسشنامه‌های پژوهش را پرکنند. پس از جمع‌آوری اطلاعات، داده‌ها وارد نرم افزار SPSS شده و تجزیه و تحلیل لازم نظیر میانگین، انحراف معیار، ضریب همبستگی و رگرسیون استخراج شد و گزارش نهایی تهیه گردید.

پرسشنامه‌ی نیاز بین‌فردی (INQ: Interpersonal Needs Questionnaire). این پرسشنامه دارای چندین نسخه (۱۰، ۱۲، ۱۵، ۱۸ و ۲۵ سؤالی) است که طبق گزارش (۳۱) نسخه‌های ۱۰ و ۱۵ سؤالی بهترین میزان اعتبار درونی و تناسب با مدل تحلیل عاملی اکتشافی را دارند. نسخه‌ی ۱۵ سؤالی متشکل از ۱۵ سؤال است که به صورت خودگزارشی از شرکت‌کنندگان می‌خواهد که بهترین گزینه‌ی ممکن را متناسب با باورهایشان در مورد این که در فعل حاضر تا چه میزانی با دیگران در ارتباط است (تعلق‌پذیری) و تا چه میزانی فکر می‌کند که سربار دیگران است (ادراک بار بودن) را در یک مقیاس ۷ لیکرتی مشخص کند. نمره‌ی بالاتر در این مقیاس به معنای ادراک بار بودن و تعلق‌پذیری خنثی، بیشتر است. اعتبار درونی (آلفا=۹۰٪) و پایایی خوبی برای این مقیاس گزارش شده است (۳۳،۳۲). در مطالعه‌ی رشید و همکاران نیز ضریب آلفای کرونباخ این مقیاس ۸۳/۵٪ گزارش شده است (۳۴).

پرسشنامه‌ی تجدیدنظرشده‌ی خودکشی (SBQ-R: Suicidal Behavior Questionnaire-Revised). پرسشنامه‌ی SBQ-R، پرکاربردترین مقیاس خودکشی است که از ۴ سؤال تشکیل شده است که هر گویه، ابعاد مختلفی از قابلیت فرد را برای خودکشی مورد سنجش قرار می‌دهد. گویه‌ی اول، افکار و اقدام به خودکشی (suicidal ideation and attempt)، گویه‌ی دوم فراوانی افکار خودکشی را طی سال گذشته، گویه‌ی سوم در بردارنده‌ی تبادل نیت (communication of intent) و گویه‌ی چهارم، احتمال اقدام به خودکشی را در آینده مورد سنجش قرار می‌دهد. نقطه‌ی برش نمره‌ی کلی این آزمون، ۷ برای جمعیت عادی و ۸ برای بیماران بالینی است. همین‌طور نقطه‌ی برش سؤال اول، ۲ است. همچنین طراحان این مقیاس گزارش کرده‌اند که این ابزار دارای اعتبار درونی، پایایی خوب و توانایی تمایز گروه دارای تمایلات خودکشی از گروه غیرخودکشی‌گرایانه است (۳۵). همین‌طور در مطالعه‌ی رشید و همکاران ضریب آلفای کرونباخ (۳۴) این مقیاس ۸۰/۳٪ گزارش شده است.

پرسشنامه‌ی حمایت اجتماعی ادراک شده (Perceived Social Support). این پرسشنامه، یک مقیاس ۱۲ سؤالی است که میزان حمایت اجتماعی ادراک شده‌ی فرد را از سوی خانواده، دوستان و سایر افراد مهمِ زندگیِ فرد، می‌سنجد و دارای سه خرده مقیاس حمایت اجتماعی دریافت شده از سوی خانواده (گویه‌های ۳، ۴، ۸ و ۱۱)، حمایت اجتماعی دریافت شده از سوی دوستان (گویه‌های ۶، ۷، ۹ و ۱۲) و حمایت اجتماعی دریافت شده از سوی دیگران (گویه‌های ۱، ۲، ۵ و ۱۰) است. پایایی درونی این ابزار با استفاده از آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌ها ۸۶ تا ۹۰٪ و برای خود مقیاس ۸۶٪ گزارش شده است. در نمونه‌های ایرانی نیز آلفای کرونباخ بین ۸۲ تا ۸۹٪ گزارش شده است (۳۴، ۳۷).

یافته‌ها

میانگین نمره‌ی آزمودنی‌ها در خرده‌مقیاس‌های بار بودن و تعلق- پذیری، حمایت اجتماعی درک شده از خانواده، دوستان و سایرین به ترتیب ۱۳، ۳۰، ۱۵، ۱۳ و ۹ به‌دست آمد. همین‌طور میانگین نمرات آزمودنی‌ها برای کل مقیاس نیازهای بین‌فردی، حمایت اجتماعی ادارک شده و رفتارهای خودکشی به ترتیب ۴۳، ۴۳ و ۵ است (جدول ۱).

بین نمره‌ی کلی مقیاس رفتارهای خودکشی با تمامی مؤلفه‌ها به جز مؤلفه‌ی حمایت اجتماعی ادارک شده از سوی دیگران، همبستگی معنی‌داری وجود دارد که از این بین، همبستگی خودکشی با ادارک بار بودن و تعلق‌پذیریِ خنثی و به طور کلی نیازهای بین‌فردی، مثبت و معنی‌دار و با مؤلفه‌های حمایت اجتماعی ادارک شده از سوی خانواده و دوستان و به طور کلی با حمایت اجتماعیِ ادارک شده، همبستگی منفی و معنی‌دار دارد. از سوی دیگر، دو سازه‌ی حمایت اجتماعی ادارک شده و نیازهای بین‌فردی به ویژه مؤلفه‌های تعلق‌پذیری خنثی و حمایت اجتماعی ادراک شده که با هم همبستگی منفی و معنی‌داری داشتند که حاکی از ارتباط عمیق این دو سازه است. از سوی دیگر با کنترل متغیر حمایت اجتماعی ادارک شده از طریق همبستگی تفکیکی باز هم همبستگی نیازهای بین‌فردی و رفتارهای خودکشی معنی‌دار بود (R=۰/۳۸۰)، در حالی که با کنترل نیازهای بین‌فردی این معنی‌داری برای رفتارهای خودکشی و حمایت اجتماعی ادارک شده از بین رفت (جداول ۲ و ۳).

تنها دو مؤلفه‌ی ادارک بار بودن و تعلق‌پذیری خنثی قادر به پیش‌بینی معنادار رفتارهای خودکشی در دانشجویان هستند. این بدین معناست که با افزایش یک واحد استاندارد در مقادیر ادارک بار بودن و تعلق‌پذیری خنثی به ترتیب معادل۳/۹۲ و ۱/۲۰ در نمره‌ی رفتارهای خودکشی افزایش حاصل می‌شود (جدول ۴).

[Downloaded from pajoohande.sbmu.ac.ir on 2026-11-08]

جدول ۱. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان پژوهش.

متغیرهای جمعیت‌شناختی		فراوانی	درصد
جنسیت	زن	۱۲۴	۰/۴۲
	مرد	۱۷۱	۰/۵۸
	گم شده	۰	۰
وضعیت تاهل	متاهل	۳۲	۱۰/۸
	مجرد	۲۶۳	۸۹/۲
	گم شده	۰	۰
وضعیت شغلی	شاغل/تمام وقت	۱۷	۵/۸
	شاغل/نیمه وقت	۲۵	۸/۵
	بی کار	۲۴۹	۸۴/۴
	گم شده	۴	۱/۳
وضعیت تحصیلی	کارشناسی	۲۵۰	۸۴/۷
	کارشناسی ارشد	۴۰	۱۳/۶
	دکترا	۴	۱/۴
	گم شده	۱	۰/۳
وضعیت سنی	۱۷ تا ۲۴ سال	۲۴۶	۸۳/۴
	۲۵ تا ۳۰ سال	۳۷	۱۲/۵
	۳۰ تا ۴۲ سال	۳	۱/۰
	گم شده	۹	۳/۱

جدول ۲. میانگین و انحراف معیار نمره‌های آزمودنی‌ها در متغیرهای پژوهش.

	تعداد	میانگین	انحراف معیار
مقیاس نیازهای روابط بین فردی	۲۹۵	۴۳/۹	۱۵/۳
بار بودن	۲۹۵	۱۳/۲	۸/۳
تعلق پذیری	۲۹۵	۳۰/۷	۹/۸
حمایت اجتماعی ادراک شده	۲۹۵	۴۳/۵	۹/۴
حمایت اجتماعی ادراک شده از سوی خانواده	۲۹۵	۱۵/۴	۳/۶
حمایت اجتماعی ادارک شده از سوی دوستان	۲۹۵	۱۳/۶	۴/۱
حمایت اجتماعی ادراک شده از سوی دیگران	۲۹۵	۹/۷	۳/۱
نمره کل پرسش‌نامه‌ی خودکشی	۲۹۵	۵/۴	۳/۴

جدول ۳. ماتریس ضرایب همبستگی پیرسون بین متغیرهای پژوهش.

	نیاز های بین فردی	بار بودن	تعلق پذیری خنثی	حمایت اجتماعی ادراک شده	حمایت اجتماعی ادارک شده از سوی خانواده	حمایت اجتماعی ادارک شده از سوی دوستان	حمایت اجتماعی ادارک شده از سوی دیگران	نمره کل مقیاس خودکشی
نیازهای بین‌فردی	۱							
بار بودن	**۰/۸۱۳	۱						
تعلق‌پذیری خنثی	**۰/۸۶۹	**۰/۴۱۸	۱					
حمایت اجتماعی ادراک شده	**-۰/۵۳۲	**-۰/۳۴۶	**-۰/۵۲۰	۱				
حمایت اجتماعی ادارک شده از سوی خانواده	**-۰/۴۳۸	**-۰/۳۶۳	**-۰/۳۷۴	**۰/۷۷۲	۱			
حمایت اجتماعی ادارک شده از سوی دوستان	**-۰/۴۰۱	**-۰/۲۵۷	**-۰/۴۰۸	**۰/۷۹۶	**۰/۳۳۹	۱		
حمایت اجتماعی ادارک شده از سوی سایرین	-۰/۰۰۴	-۰/۰۶۰	۰/۰۴۵	*-۰/۱۱۵	*-۰/۱۴۵	-۰/۰۲۴	۱	
نمره کل پرسشنامهٔ خودکشی	**۰/۴۷۲	**۰/۴۸۲	**۰/۳۲۶	**-۰/۳۱۳	**-۰/۲۹۵	**-۰/۱۹۸	۰/۰۷۰	۱

**P=0.01, *P=0.05

[Downloaded from pajoohande.sbmu.ac.ir on 2026-11-08]

جدول ۴. خلاصه‌ی نتایج تحلیل رگرسیون ورود پیش‌بینی توانایی تشخیص علایم و شدت وسواس نوجوانان توسط والدین از طریق مؤلفه‌های رضایت از والد بودن، تمایلات اجتماعی و افسردگی نوجوانان.

متغیر	Beta	Sig	Statistic Model
ادارک بار بودن	۰/۳۹۲	۰/۰۰۰	R=٪۵۱۰
تعلق پذیری خنثی	۰/۱۲۰	۰/۰۴۶	R2=۰/۲۶۰
حمایت اجتماعی ادارک شده از سوی خانواده	-۰/۱۰۶	۰/۰۷۲	ADR2=۰/۲۵۰
حمایت اجتماعی ادارک شده از سوی دوستان	-۰/۰۰۶	۰/۹۱۵	

در رگرسیون گام به گام در گام اول متغییر ادراک بار بودن وارد معادله‌ی رگرسیونی شده است. به طوری که این متغیر به تنهایی ۲۳ درصد از پراکندگی نمرات مقیاس خودکشی را تبیین می‌کند (R^2=٪۲۳). در گام دوم احساس تعلق‌پذیری خنثی وارد معادله‌ی رگرسیونی شده است که میزان ضریب تبیین به اندازه‌ی ۰/۰۱۶ درصد افزایش پیدا کرده است (R^2=٪۲۴۶). به طور، کلی احساس بار بودن و تعلق‌پذیری خنثی مجموعاً ۲۴ درصد از پراکندگی مقیاس خودکشی را تبیین می‌کنند. با این حال، به دلیل تأثیر اندک احساس تعلق‌پذیری خنثی می‌توان آن را از معادله حذف و معادله‌ی اول را به عنوان معادله‌ی بهینه انتخاب نمود (جدول ۵).

جدول ۵. خلاصه رگرسیون گام به گام جهت پیش‌بینی رفتارهای خودکشی از روی خرده مقیاس‌های احساس تعلق‌پذیری و ادارک بار بودن.

مدل	متغییر پیش بین	B	Beta	R	R^2	ADR^2	Sig
۱	ادراک بار بودن	۰/۱۹۸	۰/۴۸۲	۰/۴۸۲	۰/۲۳۲	۰/۲۳۰	۰/۰۰
۲	ادراک‌بار بودن	۰/۱۷۲	۰/۴۱۹	۰/۵۰۱	۰/۲۵۱	۰/۲۴۶	۰/۰۰
	تعلق پذیری خنثی	۰/۰۵۳	۰/۱۵۱				۰/۰۰۷

B: ضریب رگرسیونی استاندارد نشده، Beta: ضریب رگرسیونی استاندارد شده، R: ضریب همبستگی، R^2: ضریب تعیین، ADR^2: ضریب تعیین تعدیل شده، Sig: ضریب معنی‌داری.

بحث

هدف این پژوهش بررسی همبستگی حمایت اجتماعی ادراک شده، تعلق‌پذیری خنثی و احساس بار بودن با خودکشی در دانشجویان بود. نتایج به دست آمده هم‌راستا با سایر پژوهش‌های صورت گرفته (۲۲-۲۷) حاکی از همبستگی نسبی ادارک بار بودن و همبستگی ناچیز تعلق‌پذیری خنثی با امیال و رفتارهای خودکشی در دانشجویان است. همچنین در تحقیق قبلی رشید و همکاران (۳۸) نتایج مشابهی مبنی بر همبستگی نسبی ادارک بار بودن و همبستگی ناچیز تعلق‌پذیری خنثی با امیال و رفتارهای خودکشی به دست آورده بودند، به نحوی که دو عامل تعلق‌پذیری خنثی و ادارک بار بودن تنها ۱۷ درصد از کل پراکندگی نمرات رفتارهای خودکشی را تبین می‌کرد. در حالی که در پژوهش حاضر این دو عامل روی هم رفته ۲۴ درصد از کل پراکندگی نمرات رفتارهای خودکشی را در دانشجویان تبین می‌کنند. با این حال نشان داده شده است که با افزایش نمره‌ی فرد در مقیاس نیازهای روابط بین‌فردی به همان اندازه میل به خودکشی در او نیز افزایش پیدا می‌کند. از سوی دیگر تحقیقات قبلی مبین این موضوع هستند که یکی از عوامل اصلی رفتارهای خودکشی درگیری‌ها و مشکلات خانوادگی است که در دوران نوجوانی و اوایل جوانی به نحو چشمگیری افزایش پیدا می‌کنند (۳۹،۲۹،۱۴). هم راستا با این تحقیقات، حمایت اجتماعی ادارک شده از سوی خانواده بیشترین میزان همبستگی معکوس را با رفتارهای خودکشی داشت، به نحوی که افزایش حمایت اجتماعی ادارک شده از سوی خانواده با کاهش رفتارهای خودکشی همراه بود. همچنین حمایت اجتماعی ادارک شده از سوی دوستان نیز همبستگی معکوسی با رفتارهای خودکشی داشت، در حالی که چنین همبستگی بین حمایت اجتماعی ادارک شده از سوی دیگران و رفتارهای خودکشی وجود نداشت. به طور کلی، هم‌راستا با سایر پژوهش‌ها (۲۹) می‌توان نتیجه گرفت افزایش حمایت اجتماعی ادارک شده در فرد با کاهش تفکرات و رفتارهای خودکشی همبستگی دارد. از سوی دیگر همبستگی معنی‌دار، قوی و معکوسی بین حمایت اجتماعی ادارک شده و سازه‌ی نیازهای بین فردی وجود داشت که بیانگر شباهت این دو سازه است، هر چند که با کنترل اثر مؤلفه‌های نیازهای بین‌فردی از

[Downloaded from pajoohande.sbmu.ac.ir on 2026-11-08]

طریق همبستگی تفکیکی همبستگی حمایت اجتماعی ادارک شده و رفتارهای خودکشی از بین می‌رفت، ولی حتی با کنترل متغیر حمایت اجتماعی ادارک شده باز هم همبستگی نیازهای بین‌فردی و خودکشی معنی‌دار بود که می‌توان نتیجه گرفت که سازه‌ی نیازهای بین فردی برای پیش‌بینی رفتار خودکشی سازه‌ی مناسب‌تری است. از سوی دیگر، عدم توانایی تبین حمایت اجتماعی ادارک شده از سوی خانواده و دوستان و همین‌طور توان تبین ناچیز ولی معنی‌دار تعلق‌پذیری خنثی در پیش‌بینی رفتارهای خودکشی نشانگر این هستند که عامل ادارک بار بودن در قیاس با تعلق‌پذیری خنثی و حمایت اجتماعی ادارک شده در اوایل جوانی نقش بسیار مهم‌تری را در پیش‌بینی افکار و رفتارهای خودکشی دارد.

از محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به روش نمونه‌گیری در دسترس و همچنین ابزار مورد استفاده اشاره کرد. پیشنهاد می‌شود که در روابط افراد به تعاملات بین‌فردی اهمیت بیشتری داده شود و سعی شود که بهبود تعاملات و تبادلات را به عنوان یکی از فاکتورهای اصلی در درمان و مشاوره مد نظر قرار داد، چون اصلاح و بهبود این تعاملات می‌تواند در کاهش رفتارهای خودکشی اثرگذار باشد.

REFERENCES

1. Nock MK, Borges G, Bromet EJ, Cha CB, Kessler RC, Lee S. Suicide and suicidal behavior. Epidemiol Rev 2008; 30(1): 133-54.

2. Barlow DH, Durand VM. Abnormal psychology: an integrative approach; 2015.

3. HARRs E, Barraclough B. Suicide as an outcome for mental disorders. Br J Psychiatry 1997; 170: 205-28.

4. Shaffer D, Gould MS, Fisher P, Trautman P, Moreau D, Kleinman M, *et al*. Psychiatric diagnosis in child and adolescent suicide. Arch Gen Psychiatry 1996; 53(4): 339-48.

5. Phillips MR, Yang G, Zhang Y, Wang L, Ji H, Zhou M. Risk factors for suicide in China: a national case-control psychological autopsy study. The Lancet 2002; 360(9347): 1728-36.

6. David HB, Matthew KN, Christine BC, Halina JD. Disorders of impulse control and self-harm. Oxford University Press; 2010.

7. Berman AL. Depression and suicide; 2009.

8. Klonsky ED, Kotov R, Bakst S, Rabinowitz J, Bromet EJ. Hopelessness as a predictor of attempted suicide among first admission patients with psychosis: A 10-year cohort study. Suicide Life Threat Behav 2012; 42(1): 1-10.

9. Pompili M, Serafini G, Innamorati M, Möller-Leimkühler AM, Giupponi G, Girardi P, *et al*. The hypothalamic-pituitary-adrenal axis and serotonin abnormalities: a selective overview for theimplications of suicide prevention. Eur Arch Psychiatry Clin Neurosci 2010; 260(8): 583-600.

10. Conwell Y, Duberstein PR, Caine ED. Risk factors for suicide in later life. Biol Psychiatry Cogn Neurosci Neuroimag 2002; 52(3): 193-204.

11. Brener ND, Hassan SS, Barrios LC. Suicidal ideation among college students in the United States. J Consult Clin Psychol 1999; 67(6): 1004.

12. Konick LC, Gutierrez PM. Testing a model of suicide ideation in college students. Suicide Life Threat Behav 2005; 35(2): 181-92.

13. Barrios LC, Everett SA, Simon TR, Brener ND. Suicide ideation among US college students associations with other injury risk behaviors. J Am Coll Health 2000; 48(5): 229-33.

14. Arria AM, O'Grady KE, Caldeira KM, Vincent KB, Wilcox HC, Wish ED. Suicide ideation among college students: A multivariate analysis. Arch Suicide Res 2009; 13(3): 230-46.

15. Ma J, Batterham PJ, Calear AL, Han J. A systematic review of the predictions of the Interpersonal-Psychological Theory of Suicidal Behavior. Clin Psychol Rev 2016; 46: 34-45.

16. Schwartz AJ. Rate, Relative Risk, and Method of Suicide by Students at 4- Year Colleges and Universities in the United States, 2004–2005 through 2008–2009. Suicide Life Threat Behav 2011; 41(4): 353-71.

17. Wilcox HC, Arria AM, Caldeira KM, Vincent KB, Pinchevsky GM, O'Grady KE. Prevalence and predictors of persistent suicide ideation, plans, and attempts during college. J Affect Disord 2010; 127(1): 287-94.

18. Van Orden KA, Witte TK, Cukrowicz KC, Braithwaite SR, Selby EA, Joiner Jr TE. The interpersonal theory of suicide. Psychol Rev 2010; 117(2): 575.

19. Joiner Jr TE, Van Orden KA, Witte TK, Selby EA, Ribeiro JD, Lewis R, *et al*. Main predictions of the interpersonal–psychological theory of suicidal behavior: Empirical tests in two samples of young adults. J Abnorm Psychol 2009; 118(3): 634.

[Downloaded from pajoohande.sbmu.ac.ir on 2026-11-08]

20. Ribeiro JD, Joiner TE. The interpersonal-psychological theory ofsuicidal behavior: current status and future directions. J Clin Psychol 2009; 65(12): 1291-9.

21. Malecki CK, Demaray MK. Measuring perceived social support: Development of the child and adolescent social support scale (CASSS). Psychol School 2002; 39(1): 1-8.

22. Hill RM, Pettit JW. Suicidal ideation and sexual orientation in college students: The roles of perceived burdensomeness, thwarted belongingness, and perceived rejection due to sexual orientation. Suicide Life Threat Behav 2012; 42(5): 567-79.

23. Lamis DA, Lester D. Risk factors for suicidal ideation among African American and European American college women. Psychol Women Q 2012; 36(3): 337-49.

24. Ploskonka RA, Servaty-Seib HL. Belongingness and suicidal ideation in college students. J Am Coll Health 2015; 63(2): 81-7.

25. Silva C, Chu C, Monahan KR, Joiner TE. Suicide risk among sexual minority college students: A mediated moderation model of sex and perceived burdensomeness. Psychol Sex Orientat Gend Divers 2015; 2(1): 22.

26. Tuck A, Cole AB, Wingate L, Slish ML, Tucker RP, Hollingsworth DW, *et al*. Burdensomeness, depression, and suicide in a sample of American-Indian college students. Ethn Inequal Health Soc Care 2013; 6(2/3): 77-86.

27. Wong YJ, Koo K, Tran KK, Chiu Y-C, Mok Y. Asian American college students' suicide ideation: A mixed-methodsstudy. J Couns Psychol 2011;8(2): 197.

28. Cukrowicz KC, Cheavens JS, Van Orden KA, Ragain RM, Cook RL. Perceived burdensomeness and suicide ideation in older adults. Psychol Aging 2011; 26(2): 331.

29. Hirsch JK, Barton AL. Positive social support, negative social exchanges, and suicidal behavior in college students. J Am Coll Health 2011; 59(5): 393-8.

30. Delavar A. Practical and theoretical bases of research in human and social sciences. Tehran: Roshd Publication; 1390. (Text in Persian)

31. Hill RM, Rey Y, Marin CE, Sharp C, Green KL, Pettit JW. Evaluating the Interpersonal Needs Questionnaire: comparison of the reliability, factor structure, and predictive validity across five versions. Suicide Life Threat Behav 2015; 45(3): 302-14.

32. Hawkins KA, Hames JL, Ribeiro JD, Silva C, Joiner TE, Cougle JR. An examination of the relationshipbetween anger and suicide risk through the lens of the interpersonal theory of suicide. J Psychiatr Res 2014; 50: 59-65.

33. Van Orden KA, Cukrowicz KC, Witte TK, Joiner Jr TE. Thwarted belongingness and perceived burdensomeness: constructvalidity and psychometric properties of the Interpersonal Needs Questionnaire. Psychol Assess 2012; 24(1): 197.

34. Rashid S, Kiani AR, Khorramdel K. The relationship between loneliness, perceived social support, perceived burdensomeness and thwarted belongingness with suicidal behavior in college students; 2016. In press.

35. Osman A, Bagge CL, Gutierrez PM, Konick LC, Kopper BA, Barrios FX. The Suicidal Behaviors Questionnaire-Revised (SBQ-R): validation with clinical and nonclinical samples. Assessment 2001; 8(4): 443-54.

36. Bruwer B, Emsley R, Kidd M, Lochner C, Seedat S. Psychometric properties of the Multidimensional Scale of Perceived Social Support in youth. Compr Psychiatry 2008; 49(2): 195-201.

37. Salimi A, Joukar B, Nikpour R. Internet and communication: Perceived social support and loneliness as antecedent variables. Iran J Psychiatry Behav Sci 2009.

38. Rashid S, Kiani AR, Khorramdel K, Yeganeh N, Zeinaddini S. The relationship between death anxiety, mattering, perceived burdensomeness and thwarted belongingness with suicidal behavior in college students. The Interpersonal-Psychological Theory for Suicide; 2015. In Press.

39. Reinherz HZ, Giaconia RM, Silverman AB, Friedman A, Pakiz B, Frost AK, *et al*. Early psychosocial risks for adolescent suicidal ideation and attempts. J Am Acad Child Psychiatry 1995; 34(5): 599-611.

[Downloaded from pajoohande.sbmu.ac.ir on 2026-11-08]